Τοις Εντευξομένοις ή Περί αναπτυξιακών κινήτρων αλλαχού και εν Ελλάδι

Του Καθηγητού
Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Διάφορες χώρες, ανεπτυγμένες και υπό ανάπτυξη, χρησιμοποιούν κατά καιρούς, μεταξύ άλλων, κίνητρα για την πρόκληση επενδύσεων με σκοπό την (ή την περαιτέρω) οικονομική τους ανάπτυξη[1].

Τα κίνητρα, ποικίλλοντα κατά περιόδους, κατά χώρα κ.ά., καταβάλλεται προσπάθεια να είναι τα πλέον ενδεδειγμένα κατά περίπτωση, δεδομένης της ιδιαίτερης σχέσης μεταξύ αιτίου και αποτελέσματος, μεταξύ επιδιωκομένου σκοπού και εφαρμοζόμενων μέτρων.

Τα κίνητρα, συνήθης καταφυγή των σχεδιαζόντων προγράμματα ανάπτυξης, εμφανίζονται ενίοτε ως condicio sine qua non για την πραγματοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων, δεδομένου, ότι αυτή προσκρούει ενίοτε σε πολλές δυσκολίες ή περιοριστικούς παράγοντες, όπως η

---

1. Βλ. Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης. Τόμοι Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄ έκδοση. Αθή-

έλλειψη κεφαλαίων, οι φόβοι των κεφαλαιούχων για μικρή αποδοτικότητα των επενδυόμενων χρημάτων, η έλλειψη υποδομών στις περιοχές επενδύσεων, η έλλειψη ειδικευμένου στελεχιακού δυναμικού κ.ά..

Ως εκ τούτου, τα κίνητρα χρησιμοποιούνται ως δέλεαρ για την παρότρυνση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας «να επενδύσει», «να προσανατολισθεί» προς ωρισμένες περιοχές ή δραστηριότητες κ.ά..

Τα κίνητρα κατατάσσονται υπό των ειδικών, σε διάφορες κατηγορίες, όπως[2]:

Μακροκίνητρα, μικροκίνητρα, κίνητρα για την υποβοήθηση της περιφερειακής ανάπτυξης ή των εξαγωγών, φορολογικά, χρηματοδοτικά, αποτρεπτικά (ή αντικίνητρα) για την αποθάρρυνση ωρισμένων δραστηριοτήτων σε ωρισμένες γεωγραφικές περιοχές μίας χώρας κ.ά..

Η αποτελεσματικότητα των οίων δήποτε κινήτρων εξαρτάται εκ πολλών παραμέτρων, όπως η φύση τους, η κλίμακα, η μορφή των καλυπτόμενων δραστηριοτήτων, τα κριτήρια για την χορήγησή τους στους επενδυτές, η χρονική διάρκειά τους, «το επενδυτικό κλίμα» της χώρας εφαρμογής, η ποιότητα των διοικητικών δομών[3] (εθνικών, περιφερειακών, τοπικών), οι οποίες «θα υποστηρίξουν» διοικητικώς την εφαρμογή τους (έγκριση, παρακολούθηση, έλεγχος, αξιολόγηση) κ.ά..

---

2. Βλ. Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Τα χρηματοδοτικά κίνητρα στο θεσμικό πλαίσιο της περιφερειακής ανάπτυξης. Τόμ. Α΄, Β΄ έκδοση. Αθήναι, 1993.

3. Βλ. Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Περιφερειακή Διοίκηση και Τοπική Αυτοδιοίκηση. Τόμοι Α΄ και Β΄, Ε΄ έκδ. Αθήναι, 2001.

Κατ' αυτάς, τα κίνητρα για την υποβοήθηση ιδιωτικών επενδύσεων, θεωρούνται ως σημαντικός παράγων, οικονομικής ανάπτυξης, εάν όχι και «ο μόνος», υπό προϋποθέσεις, διάφορες δε χώρες εντός ή εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης φέρονται ως οφείλουσες στην επιτυχή περί τα κίνητρα πολιτική τους την ευμάρειά τους, όπως π.χ. η Ιρλανδία.

Η εν λόγω χώρα, λοιπόν, ενεφάνισε κατά το έτος 2000 μ.Χ. ρυθμό ανάπτυξης 11,5%, (επί εδάφους πληθωρισμού 5,3%, δημοσίου χρέους 38,6% και ανεργίας 6,2%), εφαρμόζουσα λυσιτελές σύστημα επενδυτικών κινήτρων, όπως, φορολογικών, χρηματοδοτικών, υποστηρικτικών εισαγωγής νέας τεχνολογίας κ.ά..

Περί των φορολογικών κινήτρων αναφέρονται ενδεικτικώς τα εξής:

Καθιέρωση ενιαίας φορολογίας για όλες τις δραστηριότητες της τάξεως 12,5%, ειδική ευνοϊκή φορολογία για επιχειρήσεις έρευνας και ανάπτυξης, κατάργηση της διπλής φορολογίας (σε περιπτώσεις διεθνών επενδύσεων), απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής φόρου σε περίπτωση εκμετάλλευσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας κ.ά..

Εν σχέσει, εξ άλου, με τα χρηματοδοτικά κίνητρα σημειώνεται, ότι προβλέπεται η επιχορήγηση επενδύσεων ίδρυσης επιχειρήσεων - αγορά/ενοικίαση γης, εργοστασίων, μηχανημάτων - βάσει διαπραγμάτευσης Κράτους - Επενδυτού, η επιχορήγηση δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας (το 1/2 του ποσοστού καταβάλλεται άμα τη δημιουργία της θέσης και το υπόλοιπο 1/2 ένα έτος μετά, εφ' όσον υπάρχει η θέση απασχόλησης), η επιχορήγηση προγραμμάτων εκπαίδευ-

σης προσωπικού, η επιχορήγηση «εισαγωγής» υπό επιχειρήσεων προσωπικού ειδικών επαγγελματικών προσόντων εξ άλλης χώρας, η επιχορήγηση εγκατάστασης και εξοπλισμού επιχειρήσεων R. and D. κ.ά..

Τα εν λόγω κίνητρα (φορολογικά, χρηματοδοτικά κ.ά.) χορηγούνται υπό Κρατικών Οργανισμών (I.D.A., ENTERPRISE IRELAND, F.A.S.) σε επιχειρήσεις, οι οποίες υποβάλλουν επιχειρησιακά σχέδια επενδύσεων χρονικού ορίζοντος 3 έως 5 ετών.

Διά του συστήματος αυτών των κινήτρων επιδιώκεται η περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας, η αύξηση της απασχόλησης, η κλαδική εξειδίκευση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, η ενδοεπιχειρησιακή εκπαίδευση κ.ά..

Φαίνεται, ότι η εν λόγω πολιτική κινήτρων έχει συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στην επίτευξη των μεγάλων ρυθμών ανάπτυξης της Ιρλανδίας, εν συνδυασμώ βεβαίως και με άλλους παράγοντες, το δε επιτυχές του εγχειρήματος προβληματίζει και Κυβερνήσεις άλλων χωρών.

Η Ελλάδα, έχουσα ανάγκη ιδιωτικών επενδύσεων και ιδίως αλλοδαπής προέλευσης, λόγω των πλεοκτημάτων, τα οποία αυτές συνεφέλκονται, (υπό την προϋπόθεση, ότι δεν συνιστούν εξ άλλης πλευράς «λεόντεια» σύμβαση εις βάρος της χώρας υποδοχής), θα είχε πιθανώς οφέλη εάν «εδανείζετο», έστω και πειραματικώς, ωρισμένες εκ των ιρλανδικών ρυθμίσεων περί ενίσχυσης των ιδιωτικών επενδύσεων και τις μετουσίωνε σε τρέχουσα πρακτική «με σύνεση και τόλμη», πέραν του φόβου πιθανών λαθών ή πολιτικού κόστους...